

# Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

## ESR – ja ympäristö EAKR - hankkeet

infotilaisuus 22.9.2021

Rahoituspäällikkö Riitta Ilola  
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus



*Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma*



**Vipuvoimaa**  
**EU:lta**  
2014–2020

# Osaava ja uudistuva Suomi -ohjelma 2021-2027\*



EAKR			ESR			JTF
<b>INNOVATIIVINEN SUOMI</b>	<b>HIILINEUTRAALI SUOMI</b>	<b>SAAVUTETTAVAMPI SUOMI</b>	<b>TYÖLLISTÄVÄ, OSAAVA JA OSALLISTAVA SUOMI</b>	<b>SOSIAALISTEN INNOVAATIOIDEN SUOMI</b>	<b>AINEELLISTA PUUTETTA TORJUVA SUOMI</b>	<b>OIKEIDENMUKAISEN SIIRTYMÄN SUOMI</b>
TKI	Energiatehokkuus ja päästövähennykset	Tieliikenne	Työllisyys	Sosiaaliset innovaatiot (nuoret)	Ruoka-apu	Liiketoiminta ja työpaikat
Digitalisaatio	Ilmastonmuutos		Osaaminen			T&I-investoinnit ja uudet ratkaisut
Pk-yritykset	Kiertotalous		Yhdenvertaisuus ja osallisuus			Turvetuotantoalueiden kunnostus ja muuttaminen
<b>888 MEUR</b>			<b>605 MEUR</b>			<b>466 MEUR</b>

\* Alustava suunnitelma, ennakoidut allokaatiot käyvin hinnoin (sisältäen vain EU-rahoitusosuuden)

ESR +

Työllisyys

Osaaminen

Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Sosiaaliset innovaatiot (nuoret)

Ruoka-apu

# Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027

TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)

TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)

TL 3 Saavutettavampi Suomi (EAKR)

## **TL 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)**

Et 4.1.1 Polkuja töihin

Et 4.1.6 Uutta osaamista työelämään

Et 4.1.7 Yhdenvertaiseen osallisuuteen

## **TL 5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR)**

Et 2.5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

## **TL 6 Aineellista puutetta torjuva Suomi (ESR)**

Et 2.6.1 Eväitä elämään

Ohjelmaluonnos löytyy:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?attachmentId=15317>

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

# Polkuja töihin, et 4.1.1

## Tavoitteena työllistyminen

- Edistetään henkilöiden pääsyä **avoimille työmarkkinoille** tai **yrittäjäksi ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen** tai koulutukseen sekä osaajien saamista korkeaa osaamista vaativiin tehtäviin.
- Hyödynnetään **monipaikkaisuuden ja erilaisten työn tekemisen tapojen tarjoamia vaihtoehtoja**
- Yhteistyössä yritysten ja muiden työnantajien kanssa **räätälöidään etenkin osatyökykyisille ja maahanmuuttajataustaisille työmahdollisuuksia** sekä edistetään tehtävien muokkaamisen ja osittamisen edellytyksiä uusien työmahdollisuuksien kehittämiseksi.
- Edistetään työvoiman **ammattillista ja alueellista liikkuvuutta** myös yhteistyössä rekrytoivien työnantajien kanssa luomalla näihin **kannusteita** ja käytäntöjä
- Tuetaan mukana muuttavien **puolisoiden työllistymistä**
- Ohjataan **työnhakijoita rekrytointivaikeuksista kärsiville aloille**

**Kohderyhmänä** mm. työnhakijat, työttömät, työssä olevat, työvoiman ulkopuolella olevat, nuoret, ikääntyneet, koulupudokkaat, maahanmuuttajataustaiset, osatyökykyiset jne.

# Polkuja töihin, et 4.1.1

## Tavoitteena työllistymistä tukevien palveluiden kehittäminen

- Kehitetään ja levitetään **monialaisia ja moniammatillisia palvelumalleja** ja verkostomaista työtettä
- Lisätään monialaisissa ja -ammatillisissa palveluissa työskentelevien **osaamista**
- Tuetaan **asiakkaan palvelupolun saumatonta etenemistä** työhön, koulutukseen tai muuhun tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun
- Kehitetään **sesonkityyppisillä aloilla työskentelevien työllistymistä ympärivuotisesti** ja tuetaan alityöllistettyjä heidän työuransa kehittymisessä
- Vahvistetaan **itsensä työllistäjien mahdollisuuksia** työllistyä
- Kehitetään yritysten, alueiden ja toimialojen välisiä yhteistyömalleja ja rekrytointitoimia sekä lisätään **rekrytointivaikeuksista kärsivien alojen ja työnantajien tunnettua, vetovoimaa ja mainekuvaa**
- Vastataan työvoiman kohtaanto-ongelmiin kehittämällä palvelumalleja irtisanovan ja rekrytoivan yrityksen kohtaamisen helpottamiseksi

**Kohderyhmänä** mm. työnhakijat, työttömät, työssä olevat, työvoiman ulkopuolella olevat, nuoret, ikääntyneet, koulupudokkaat, maahanmuuttajataustaiset, osatyökykyiset jne

# Uutta osaamista työelämään, et 4.1.6

*Tavoitteena on vastata työelämän muutoksista aiheutuviin osaamistarpeisiin ja osaamistason nostamiseen*

## **Jatkuva oppiminen ja joustavat koulutuspolut**

- lisätään yksilöllisten, **monimuotoisten ajasta ja paikasta riippumattomien** jatkuvan oppimisen koulutuskokonaisuuksien tarjontaa
- tuetaan tutkintojen ja tutkintojen osien suorittamista sekä edistetään ja kehitetään osaamisen ja **ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustamista ja tunnistamista** ja niitä tukevaa koulutusta
- tuetaan uusien toimintatapojen ja **digitalisaation hyödyntämistä** sekä niihin liittyvää oppimista ja osaamisen kehittämistä työpaikoilla
- edistetään **yrittäjyyttä ja liiketoimintaosaamista** osana koulutusta ja työelämää
- kehitetään hakevan toiminnan menetelmiä erityisesti koulutuksessa aliedustettujen ryhmien tavoittamiseksi
- kehitetään koulutuksen laatua ja tarjontaa mm. älykkään erikoistumisen ja kasvu- ja rakennemuutosalojen tarpeisiin
- tuetaan jatkuvan oppimisen avulla **elinkeinorakenteen monipuolistamista** ja uudenlaisten palvelurakenteiden syntymistä mm. luovaa osaamista hyödyntämällä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

# Uutta osaamista työelämään, et 4.1.6

## Palveluiden kehittäminen

- kehitetään, moniammatillisia ja monikanavaisia ohjaus- ja neuvontapalveluita koulutuksessa ja työelämässä sekä vahvistetaan asiantuntijoiden valmiuksia vastata monimuotoistuvan asiakaskunnan tarpeisiin
- tuetaan luovien alojen palvelukokonaisuuden syntymistä ja vahvistetaan kulttuuripalveluiden tuotanto-osaamista
- edistetään kansainvälisten osaajien rekrytointia Suomeen ja integroidaan jo maassa olevia osaajia yhteistyössä EAKR- ja TalentBoost-toimenpiteiden kanssa

## Muutostarpeiden ja osaamisen ennakointi työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta

- tuetaan osaamistarpeiden ennakointia ja ennakoitiedon hyödyntämistä
- edistetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan integroitumista koulutukseen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma



# Uutta osaamista työelämään, et 4.1.6

## Työelämän kehittäminen

- edistetään **työturvallisuutta, työhyvinvointia, työterveyttä ja työssä jaksamista**, osaamisen ja hyvän työelämän kehittymistä ja työelämän laatua
- edistetään toimintatapoja ja **digitaalisia ratkaisuja ja digitalisaation tuomien tuotanto- ja palveluprosessien kehittämistä** sekä lisä- ja uudelleenkouluttautumismahdollisuuksia, jotka parantavat samanaikaisesti tuottavuutta ja tuloksellista työn tekemistä sekä työhyvinvointia
- kehitetään mikro- ja pk-yritysten ja muiden organisaatioiden sekä niiden henkilöstön, ml. lukien johtajat, osaamista, **oppimismyönteisyyttä ja uudelleenkouluttautumista erityisesti ikäjohtamisen ja osaamisen johtamisen alueilla**
- edistetään **yritysten muutoskyvykkyyttä** koulutuksen, neuvonnan, ohjauksen ja verkostojen kautta

**Kohderyhminä** edellä olevissa mm. työikäinen väestö, yritysten ja organisaatioiden työntekijät, muutostilanteissa olevat työnantajat ja työntekijät, järjestöt, yhdistykset, säätiöt, kunnat ym.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

## Yhdenvertaiseen osallisuuteen, et 4.1.7

### Tavoitteena yhtäläisten mahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen

- tuetaan monipuolisin keinoin kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden **kiinnittymistä yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille sekä torjutaan huono-osaisuutta ja syrjäytymistä**
- **lisätään eri väestöryhmien vuorovaikutusta**
- yksinäisten ja riippuvuus- ja/tai työ- ja toimintakyvyn haasteiden kanssa kamppailevien hyvinvointia lisätään mm. yhteisöllisin ja kuntouttavin toimenpitein
- edistetään vammaisten henkilöiden, etnisten vähemmistöjen ja muiden heikommassa asemassa olevien väestöryhmien oikeuksien toteutumista
- kehitetään **kansalaistoimijälähtöistä toimintaa** ja yhteisöllisiä palveluita sekä edistetään vähemmistö- ja erityisryhmien osallistumista päätöksentekoon ja palveluiden suunnitteluun
- hyödynnetään **kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluja osallisuuden, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämässä**

**Kohderyhmät mm.** työmarkkinoiden näkökulmasta heikoimmassa asemassa olevat henkilöt (ml. vähemmistöt ja erityisryhmät), nuoret, ikääntyneet, koulupudokkaat, maahanmuuttajataustaiset, osatyökykyiset ym. Kohderyhmään kuuluvat myös taide-, hyvinvointi-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja neuvontapalvelujen tarjoajat

# Yhdenvertaiseen osallisuuteen, et 4.1.7

## **Työllistymismahdollisuuksien parantaminen**

- parannetaan heikoimmassa asemassa olevien valmiuksia päästä koulutukseen ja työmarkkinoille
- rakennetaan osallistavia työmarkkinoita, lisätään työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä ja vaikuttavuutta sekä kehitetään työtoiminnan sisältöjä

## **Palveluiden kehittäminen**

- Kehitetään oikea-aikaisia, saavutettavia ja katkeamattomia taide-, kulttuuri-, hyvinvointi-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus- koulutus- ja työllisyyspalveluita ja kehitetään mm. **perhe- ja nuorisotyön menetelmiä ja verkostomaista työtettä**
- edistetään **ammattilaisten, kolmannen ja neljännen sektorin ja viranomaisten välistä kumppanuutta**, yhteistyötä ja osaamista heikoimmassa asemassa olevien ryhmien palveluiden ja yhteiskuntaan kiinnittymisen parantamiseksi
- kehitetään tuloksellisia mm. sosiaalisen kuntoutuksen ja päihdekuntoutuksen toimintamalleja työkäisille samoin kuin työ- ja toimintakyvyn palveluja
- kehitetään sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osaamista sosiaali- ja terveysalalla, sivistystoimessa sekä työllisyyspalveluissa

## TL 5 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen, et 4.1.7

- Kehitetään lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon sisältöjä ja rakenteita palvelujen laadun, henkilöstön osaamisen ja toimijoiden osallisuuden edistämiseksi
- Kehitetään vaativan sijaishuollon palveluja ja niiden monialaisuutta
- Kehitetään oppimisvaikeuksista ja neuropsykiatrisista ongelmista kärsiville lapsille ja nuorille tukitoimenpiteitä, joissa huomioidaan opintojen ohella työelämään siirtyminen
- Kehitetään lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluja ja tukitoimia, joita tuotetaan paikallisesti monitoimijaverkostoissa lasten ja nuorten tarpeita kuunnellen. Näitä palveluja voivat olla esim. mielenterveys- ja päihdepalvelut, sujuvat terveydenhuollon prosessit, osallisuuden ja harrastustoiminnan tukeminen mm. kulttuuri- ja liikuntatoiminnalla, tuki opinnoissa ja opintoihin hakeutumisessa, tuki arjessa, asumisessa ja kodinhoidossa selviytymisessä sekä tuki työllistymisessä ja työelämään siirtymisessä
- Levitetään ja juurrutetaan parhaat mallit pysyviksi käytännöiksi

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

# Ympäristö EAKR: TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)

## Et. 1.1. Tutkimus- ja innovaatiovalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

### TKI-toiminta (mm.)

- edistetään vihreää siirtymää tukevaa TKI-toimintaa, mukaan lukien resurssiviisaus, kierto- ja biotalous ja uudistuva teollisuus

### TKI-yhteistyö ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen (mm.)

- kehitetään elinkeinoelämän ja tutkimuksen yhteistyötä sekä elinkeino- ja työelämälähtöisen soveltavan tutkimuksen hyödyntämistä yritystoiminnassa
- edistetään ympäristöä säästävien tuotteiden, materiaalien ja tuotantomenetelmien pilotointia ja demonstraatioita

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

# Ympäristö EAKR: TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)

## Et. 2.1: Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasu-päästöjen vähentäminen

### Energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä edistävä TKI-toiminta (mm.)

- tuetaan tutkimusperusteisten hiilineutraalien ratkaisujen ja toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa
- kehitetään energiatehokkuuteen liittyvää korjausrakentamisosaa (ml. kulttuurihistoriallinen rakennuskanta)
- edistetään rakennusten energia- ja materiaalitehokkuutta ja älyratkaisuja
- tuetaan vähähiiliseen teknologiaan, hukkalämpöön sekä päästöttömiin ja älykkäisiin energiajärjestelmiin liittyvää TKI-toimintaa ja -infrastruktuureja

### Tavoitteena hiilineutraalisuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen (mm.)

- kehitetään työkaluja hiilineutraalisuustavoitteiden monitorointiin ja seurantaan
- kehitetään kunnille ja yrityksille keinoja hyödyntää vertailukelpoista päästödataa ja tietoa erilaisten toimenpiteiden potentiaalisista päästövähennyksistä, kustannuksista ja hyödyistä erityisesti energia-asioissa

# Ympäristö EAKR: TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)

## Et. 2.2: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja palautuvuuden edistäminen

Ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyvä TKI-toiminta (mm.)

- kehitetään **työvälineitä** ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskienhallintaan liittyvien **suunnittelukäytäntöjen ja -prosessien kehittämiseen** ilmatoriskien ja niiden vaikutusten ennakointiin ja hallintaan
- kehitetään innovatiivisia **menetelmiä**, teknologioita ja tuotteita, joiden avulla **edistetään sopeutumista** ilmastonmuutokseen ja **varautumista** sään ääri-ilmiöihin
- vahvistetaan **monihyötyisten viherrakenteiden ja luontopohjaisten ratkaisujen kehittämistä** ja käyttöönottoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi

Ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyvä yritystoiminta (mm.)

- tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, **ympäristöhaittojen ja -riskien vähentämiseen** sekä vähäpäästöisyyteen liittyvien älykkäiden ratkaisujen ja palvelukokonaisuuksien kehittämistä, pilotointia ja skaalautumista kasvavaksi liiketoiminnaksi

# Ympäristö EAKR: TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)

## Et. 2.3: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

Kiertotalouden ja kiertotaloutta tukevan korkean jalostusasteen biotalouden TKI-toiminta (mm.)

- kehitetään kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen **biotalouteen**, cleantechiin sekä hiilenkiertoon **liittyvää TKI-toimintaa**, demonstraatioympäristöjä ja TKI-ekosysteemejä
- kehitetään älykästä **materiaalien hallintaa**, jossa **hyödynnetään kierrätysmateriaaleja ja sivuvirtoja** sekä varaudutaan entistä kunnianhimoisempaan jätehuoltopalvelun tasoon sekä aiempaa laajempaan yhteistyöhön
- kehitetään **luonnonvara-alan kestävyttä** ja **nostetaan** luonnonvarojen ja teollisuuden sivutuotteiden **jalostusastetta**
- edistetään **ympäristö-, metsä-, vesi- ja luonnonvaratietojen digitaalista hyödyntämistä** luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi
- tuetaan **ravinnekiertoon** liittyvää TKI-toimintaa

Kiertotalous ja korkean jalostusasteen biotalous yritystoiminnassa (mm.)

- edistetään **vesien kestävään hyödyntämiseen** ja veden **uudelleen käyttöön** sekä **ympäristökuormituksen vähentämiseen** liittyvää kehittämistoimintaa

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma



# Hakemusta valmistellessa tärkeää:

Tehdä selkeä ja looginen rakenne suunnitelmaan:

- Tarve (ongelma, johon hankkeella haetaan ratkaisua)
- Tavoite (mihin pyritään, mikä on tilanne hankkeen päätyttyä)
- Toimenpiteet (mitä toimia tavoitteeseen pääsemiseksi)
- Tulokset (laadulliset ja konkreettiset määrälliset)=> välttä turhaa toistoa!

Tehdä hyvä **tiivistelmä** hankkeelle **lopuksi!**

=>tiivistelmä on hankkeen näyteikkuna: tulostuu valintaesitykseen ja EURAn tietopalveluun

Kustannustehokkuus!

Arvioida horisontaaliset vaikutukset ajatuksen kanssa

**Hyvä selkeä hakemus => hyvä hanke!**

# Lisätietoa

[www.rakennerahastot.fi/pohjois-suomi](http://www.rakennerahastot.fi/pohjois-suomi) (hakuajat ja –ilmoitukset löytyvät kohdasta: Ajankohtaista)

[www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa](http://www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa) > EU-rahoitus

## **Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoitusyksikön yhteyshenkilöt Kainuun hankkeissa, mm.**

Annukka Koskelo, rahoitusasiantuntija (ESR), p.0295 023 691

Paula Alho, rahoitusasiantuntija (EAKR), p.0295 037 284

Päivi Jaakola, rahoitusasiantuntija, p. 0295 038 225

Riitta Ilola, rahoituspäällikkö, p. 0295 038 224

Sähköposti: [etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi](mailto:etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi)

**Kiitos!**

*Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma*



**Vipuvoimaa**  
**EU:lta**  
2014–2020